

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2015 сыл
Сэттинньи
7 күнэ
Субуота
№135-136 (10368)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

ЫЙЫТ- ХОРИЙДУУБУТ

Тел: 41-3-32, 41-4-96

Биһиги «Ипподром» түүл-бэ олохтоохторо автобус сырытын кэтэспиппит ыраатта, кэмниэ-кэнэбэс автобус сылдыар буолбутун үөрөйүтүбүт. Автобус сылдыар графигын уонна маршрутун билсэн баран манньк этииллээхпит:

1. Автобус сырытын Т. Замятин уулуссанын сырытыннараргытыгар. Т. Замятин уулуссаттан ураты: Лесной, Парковой, Березовой уулуссалар бааллар, ону таһынан арбаа өттүгэр өссө да элбэх дьизэ тутуута барара чуолкай.

2. Автобус сылдыар бириэмэтин өссө да үчүгэйдик үөрэтэн, сылдыар бириэмэтин чуолкайдыырга, хайдах эрэ табыгаһа суох.

3. Автобус тохтобулларын (ханна тохтуурун), төһө бириэмэбэ тохтобулга чуолкай кэлэрин онгоруо. Ордук кизэһэ өтгүн.

4. Өскөтүн автобус саамай ыраах сиринэн эргийэн (итини чуолкай ханньк уулуссада ордук элбэх оҕо олохторунан) чуолкайдыаха. Ити айан Ст. Платонов хоту өттүнэн кэлэн, Базовой уулуссанын айаннан, Мира дуу, Манчаары дуу уулуссаларынан Чабылбан уулуссатыттан киһи унуовун аттынан Т. Замятин уулуссанын айаннан сөп, бири сиргэ тохтобуллаах. Новобольничайынан Г. Эверстов уулуссада бири тохтобул, онтон Сельскэй уулуссанын Советскайынан айаннан начальнай оскуолада эбэтэр «Сулусчаан» детсад аттыгар тохтоуохха, онтон И.С. Гаврильев аатынан оскуола (эбэтэр КСК) аттыгар тохтобул онгоруохха сөп. Кизэһэ өттүгэр төннөрүгэр ити маршрутунан төннөн сөп. Сорох оҕолор иккис сменада, КСК, спортивной оскуола-ларга сылдыаллар, үөрэх даҕаны (ордук гимназия) хойут бүтэр. Автобус кизэһэ сылдыар сырытын уһатан биэриэххэ. Тоҕо диэтэххэ, ордук суботаларга оҕолорбут энин өрүттээх куоталаһыларга, мероприятияларга кытталлар, кизэһэ дьизэлэригэр кэлэлэригэр улахан ыраахаттары көрсөллөр. Таксилар субуотада ноҕоруускалара элбири (сыбайбалар, үбүлүөйдэр, корпоративтар уо.д.а.), таксины сакаастыырга уустук буолар, ыал барыта массыналаах буолбатах. Күн аайы - сарсыарда, кизэһэ 200 солк. төлүүр төрөппүт хармааныгар охсорун өйдүөххэ наада. Кэнники сыаната да үрдүө турда.

Андрей Григорьевич, Вера Васильевна, Клавдия Яковлевна, биһиги этибитин өйөөн, өссө төгүл маршруту, графигы көрөн, кэпсэтэн, сөбүлэһэн саҥа маршрут сөпкө оҕоһуллуо дьиз эрэнэбит.

А.Г. Новгородов, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга:

- Автобус маршрутун, сырытын тутуу тэрилтэлэри кытары сөбүлэһии үлэтэ ытыллыбыта уонна бигэргэтиллибитэ, ону таһынан нэһилиэк депутаттары сессиятыгар автобус маршрутун бырайыага көмүскэнэн быһаарыны ылыллыбыта. Онон сиэттэрэн маршрут уларыйыыта быһылгы дьылга кыаллыбат.

Бэлэмнээтэ Н. АНДРЕЕВА

БҮГҮН — РОССИЯ БАЙЫАННАЙ АЛБАН ААТЫН КҮНЭ

74 сыл анараа өттүгэр бу күннэргэ өстөөх Москвадан 32 км сиргэ чугаһабыта. Балаһыанна төһө да ырааханын иһин Улуу Өктөөп 24 сылын бэлиэтиргэ столицада байыаннай парады ыытарга быһаарыллыбыта. Парадкка 28467 киһи, ол иһингэр 19044 пехотинец, 546 кавалерист, 2165 артиллерист, 450 танкист, 5520 ополченец о.д.а. кыттыны ылбыттара. 160 танка Кыһыл болуоссатынан ааспыта. Өссө 300 самолет кыттыахтааҕа күүстээх хаар уонна буурҕа түһэн көпсөтөхтөрө.

1941 с. сэттинньи 7 күнүгэр радионан бу парад туһунан иһитиннэри үгүстэргэ соһуччу этэ. Өстөөх отой да билбөккэ хаалбыта. Гитлергэ бу туһунан ким да куттанан эпсэтэҕэ, кини радиоприемнигы эмискэччи холбоон байыаннай марш музыкатын, нууччалык байыаннай хамаандалары, саллааттар саппыкыларын чинг тыаһын истэн сэрэйбитэ. Улаханньк уордайан парад үнтү буомбалыырга бирикээс биэрбитэ, бомбардировщиктар буурҕаны аннынан көтөн тахсан баран Москвада биридэрэ да тийибэтэҕэ, 34 самолет суулларыллыбыта.

Улуус тэрилтэлэригэр

Ааспыт нэдиэлэбэ улууспут киһингэр ветеринарнай клиника саҥа дьизэт тутулан үлэбэ киллэриллиитин бэлиэтир үөрүүлээх тэрээһин буолла. Бу дьизэбэ Ленскэй нэһилиэк ветлечебницатын уонна улуус ветеринарнай управлениетын сорох салааларын үлэһиттэрэ, специа-

Бу парад Кыһыл Армияҕа, тыыл үлэһиттэригэр өстөөҕү самнарарга улахан моральной күүс буолбута, оттон өстөөх кимэн кириэр санаатын самнарбыта. 1941 с. кыһыҥгы кампанияда немецкэй трибуналлар дезертирство уонна бирикээһи толорбот иһин 62 тыһ. саллааты уонна офицеры сууттаабыттара, 35 үрдүкү чыыннаахтар дуоһунастарыттан уһуллубуттара.

Өктөөп революциятын 24 сылын бэлиэтээһингэ анаммыт

чальнига С.Д. Эверстов этилэр. Аанҥа тардыллыбыт аалы лиэнтэни Лариса Ивановна, Семен Дмитриевич уонна ветлечебница салайааччыта Мария Егоровна кырыан мустубут дьону дьизэбэ киллэрдилэр.

Саҥа дьизэ ис-тас бараанын кэрийэ сылдыар көрбүт кэннэ малааһынаахтар ыгырылаах ыалдыттарын, ветераннарын

байыаннай парад антигитлеровскай коалиция бөбөргүүрүгэр төрүөт буолбута, Кыһыл Армия эстибитин, Москваны фашистар ылбыттарын, Сталин Урал кэтэҕэр куопшугун туһунан сымыа пропаганданы, бэл, ньиэмэстэр итэҕэйбэт буолбуттара. Этиэххэ наада, 1941 с. сэттинньи 7 күнүгэр манньк байыаннай парадтар ставка быһаарытынан Куйбышевка уонна Воронежка ытыллыбыттара.

Бэйэ информ.

(Хатырык ветучаастагар өр кэмгэ үлэлээбит ветеранҥа) «СР ветеринарнай сулууспатын туйгуна» бэлиэни, К.Н. Константиновка (1 Хомуस्ताах) уонна В.Г. Захароваҕа (ветуправление) ТХМ Бочуотунай грамотатын, Г.В. Ивановаҕа (Хамаҕатта) т/х үлэһиттэрин профсоюзун президиумун Бочуотунай грамотатын туттарда.

БЭЛИЭ КҮНҮГЭ — САҢА ДЬИЭБЭ

листара көһөн кириэхтээхтэр.

Саҥа дьизэбэ кирири малааһына саха омук ытык үгэһинэн аал уокка, үрдүк айыыларга сүгүрүйүү, арчылааһын, алҕаһын сизирин-туомун Үөһээ Бүлүү Хампатыттан сылдыар, устар ууну сомоҕолуур сомоҕо домох тыллаах-өстөөх саха тыһынаахха үчүгэйдик биллэркөстөр Агафья Денисовна Макарова толоруурунунан саҕаланна.

Сизэр-туом толоруллубутун кэннэ эбэрдэ тылы СР ветеринарнай департаменын салайааччыта Л.И. Макарова, улуус баһылыга А.П. Атласов, улуус ветеринарнай управлениетын на-

«Эрэл» ТХПК аһылык комбинатын банкетнай саалатыгар ыгыран бэйэлэрин профессиональнай бырааһынньыктарын уонна саҥа дьизэбэ кирири үөрүүтүн бэлиэтээтилэр. Үөрүүлээх күн бастакы, иккис гүһүмэҕин Ирина Семеновна Винокурова олус сэргэхтик салайан ыытта.

Тэрээһин иккис чааһын ветуправление кэрэ ангардара «Кыыс кэрэ Нам сирэ» диэн ырыаны ансамблынан ыллаан арыдылар. Департамент салайааччыта Л.И. Макарова бастыг үлэһиттэргэ: С.Д. Эверстовка (управление начальнигар) уонна А.В. Поповаҕа

Улуус баһылыга А.П. Атласов ветуправление начальнигар Эбэрдэ суругу уонна дьизэ малын-салын атылаһарга 200000 солк. суумалаах сертификат уонна Дь.А. Савиноваҕа (Партизан) Бочуотунай грамотаны туттарда. СР ветеринарнай специалистарын ассоциациятын председателэ В.А. Куприянов Бочуотунай грамотанан С.К. Аргунованы (Ленскэй нэһ.) уонна Р.Д. Попованы (Хатын-Арыы) наҕараадалаата уонна элбэх бастыг үлэһиттэргэ Эбэрдэ суруктары туттартаата.

Управление начальнигы солбуйааччы С.С. Колесов управление дьизитин тутууга үгүс сыраларын биэрбит Н.Л. Степанов уонна Г.П. Обутовы управление Бочуотунай грамотатынан, ветуправление начальнига С.Д. Эверстов 25 сылтан ордук кэмгэ энкилэ суох үлэлээбит тэрилтэ үлэһиттэрин анал Бочуот Знагынан наҕараадалаатылар.

Биһиги ветеринарнай управлениэбыт республикада бастыг үлэлээх тэрилтэлэртэн биридэстэрэ буолар. Улуус дьоно-сэргэтэ ветеринардарбытыгар сыанабыллара эмиэ үрдүк, махталлара үгүс. Түмсүүлээх, үлэһит коллектив ситиспит таһымнарын ыһыктыбакка салгы өссө айымньылаахтык, үтүө суобастаахтык, таһаарылаахтык үлэлиэхтэрэ диэн эрэнэбит.

И. ИВАНОВ

**Мин манньк
этииллээхпин**

ДЬААРБАҢКА ТОҕО ХОЙУТУУР?

Былырын, 2014 сыл сэттинньи 22 күнүгэр, тыа хаһаайыстыбатын управлениета анал дьаарбанка тэрийбитэ. Спортсаалаҕа эт, арыы, үүт, оҕуруот аһа, бэйэ онорбут бордуюккуйата арааһа атыыламыта. Сыл аайы тэрийэллэр. Мин куһаҥан кулгаахпынан истибиппинэн, ыйга, кварталга манньк дьаарбаҥканы оноруохпут, олохтоох тыа сири аһа атыылана туруоҕа диэбиттэрэ. Сыйһа истибит буоллаҕым буолуо. Бу саас оҕуруот олордугун саҕаланньытыгар «дьаарбанка» буолбутун билэбин.

Кыһыҥгы хаһаас эти-аһы булунууга, дьаарбаҥканы хойут онороллоро, дьону иэрэн-сааран күүттэрэр. Бырааһынньык курдук ытыллар дьаарбаҥкага эт, арыы, убаһа, сылгы этэ, балык сыаната удамыр буолуон сөп этэ. Оччоҕо дьон-сэргэ үөрэ-көтө барыа этилэр, музыка да иһиллэр этэ, концерт да көрдөрөллөр.

Бордуюккуйа сыаната, өссө куоталаспыт курдук, үрдүүр дьаарбаҥката, былыр да суоҕа дииллэр. Былыргы атыһыттар элбэх атыылаһааччы кэлбиттэн сүргэлэрэ көтөүллэн, чэпчэтэллэрэ дииллэр. Онтон манна, сыана улахан этэн баран, «чыпчылыһан» да ылбаттар. Намҥа рынокка баар дииллэрэ буолуо да, аҕыах кырдыаһас, бири эмэ атыылаттара биэрбитин эбиэккэ диэри бүтэрэллэр. Маҕаһыннарга үкэ «тастан» кэли эттэр, кубарыйан, сүмэһиннэрэ сүүрбүт эт-ас элбэх.

Баччаларга тыа хаһаайыстыбатын управлениета 2-3 дьаарбаҥканы тэрийэ этэ. Күһүн сүөһүлэрин этин хамаатык атыылаан, кыһыҥгы таһас-сап, ас-үөл, оҕолорун да хааччыйалларыгар көмөлөөх. Омуктарга чэпчэки сыанаҕа атыылан ноцоотулар этилэр. Кэнники кэлбэт буоллулар, быһыылаах.

Улуус дьоно-сэргэтэ онорор бордуюккуйата бэйэбитигэр атыыланарыгар «дьаарбаҥка» көмөлөөх буолуо этэ. Рынокка анал миэстэ биэрэн, быспакка хааччыйалларын тэрийиэххэ.

**Константин ЕРЕМЕЕВ,
I Хомуस्ताах**

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энгсиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2016 сыл бастакы анарыгар сурутуу ытыллар.

6 ыйга — 486,12 солк.,
3 ыйга — 243,06 солк.,
1 ыйга — 81,02 солк.
Хаһыат индексэтэ —
P0005, нэдиэлэбэ иккитэ тахсар.

**СУРУТУУ -
2016**

2015 СЫЛ - Урбаан сыла

1 Хомуустаахха «Аартык» диэн ааттаах улахан аты-эргин комплекс баарын улууска билбэт киһи суоҕа буолуо. Күннэтэ бу эргин киниттэн удамыр сыанаҕа күн эгэлгэ дьибэ-уокка наадалаах табаардары атыылаһан олоорбуһут 10-ча сыл буолла. Предприниматель Гаврил Гаврильевич Шарапов, кини дьибэ кэргэттэрэ, үлэлиир коллектива сыралаах үлэлэрэ нэһилиэнньэ махтаһын ыһыан ылар.

Аҕыйах сыллааҕыта «Все для дома» диэн миэбэл маҕаһына аһыллыбыта. Онно табаар онгоһулар сириттэн аҕалылар да буоллар, сыаната удамыр. Биридэ 30-тан тахса тыһ. солк. сыаналаах толору утуу-ар хос миэбэлин куораттан кэлбит кэргэнни нууччалар ыла сылдьан, эр киһитэ: «Действительно сэкономили более 10-ти тысяч», - диэн бо-

ХОМУСТААХХА - ҮӨРҮҮ!

тугураабытын бэйэм эт кулгаахпынан истэн турабын. Ол аата итинник комплект куоракка 50 тыһ. эбит диэн сөҕө санаабытым.

Бу өрөбүлгэ, 18 чыыһылаҕа, саҕа «Автозапчасти» диэн салаа аһыллыытыгар сырыттым. Намна биллэр, ыгырыыга сылдьар алгысчыт Филипп Алексеевич Соловьев алгыстаата, таһаарылаах үлэни баарда. Нэһилиэк баһылыга В.Г. Жирков нэһилиэк социальнай-экономическай олоҕор туһалаах өгөлөрү онорорун иһин Шараповка махтанна, үтүө доруобуйаны, таһаарылаах үлэни баарда, Бочуотунай грамотаны туттарда.

Кыһыл лиэнтэ быһыллан, мустубут дьон маҕаһынгга киир-

дибит - кип-киэн, сып-сырдык уораҕайга киһи хараҕа халтарыар элбэх табаара! Үс маннайгы атыылаһааччыларга бэлэхтэр туттарылыннылар. Ол дьоллоохтор кимнээгий: Константинов Дмитрий, Колесов Айкар, Захарова Раиса буоллулар. Атыылаааччылар: Иванов Петр уонна Федоров Алексей үөрэ-көтө атыылаһааччылары көрүстүлэр.

Бу улахан комплекс бары салаатын үлэһиттэригэр, Гаврил Шараповка, кини дьибэ кэргэнигэр таһаарылаах үлэни баарыаҕың!

Елена НЕУСТРОЕВА

Дойдум дьоно

Бу күннэргэ улууспут дьон-сэргэтэ бэркэ билэр, ытыктыыр-убаастыыр киһи-бит, элбэх ыччаты үөрэтэн-иитэн, үтүөҕэ-кэрэҕэ уһууан киһи хара онортообут, сыралаах үлэтэ үрдүктүк сыаналанан «СР үтүөлээх учуутала», «РСФСР норуотун үөрэбин туйгуна», «СР спордун уонна физкультуратын туйгуна» уонна «Нам улуунун Ытык киһитэ» бочуот знакартынан бэлиэтэммит педагогическай үлэ, коммунистическай пар-

«ЭН ДЬОНУН, НАМ УЛУУҢА»

тия ветерана, 90-с сылларга коммунистическай партияны араастаан холуннарар, түһэрэр, ыһа сатыыр кэмнэригэр оройон коммунистарын түмүт, партийнай тэрилтэни өр кэмгэ райком секретарынан талыллан салыйыт, төрөөбүт улууһа сайдарын туһугар үгүс сыратын биэрбит Валерий Романович Кутуков «Эн дьонун, Нам улууһа» диэн бэртээхэй кинигэни суруйан улуунун дьонугар бэлэх уунна.

Бу кинигэҕэ улуус сайдарын туһугар күүстэрин-күдэхтэрин бизээн үтүө суобастаахтык, чийинэйдик үлэлээбит, коммунистическай идеяны өрө тура сылдьар боростуой үлэһит дьон олохторо, сырдыкка-кэрэҕэ тардыһыылара, сыралаах үлэлэрэ, ситиһиллэрэ, уустук кэмгэ улууска ытыгыллыыт араас үлэлэр уонна улуус историейын көпсиир араас чаччылар сырдатыллаллар. Ону сэргэ биридэ үлэлээбит табаарыстарын ахтыылара, ыстатыйалара кирибиттэр. Онон бу кинигэ дойдубут-дьоммут туһугар тугу эмэ онордорбут диир дьонго туһалаах, үүнэр көлүөнэ ыччаты патриотическай тыынна иитиигэ көмөлөөх буоларыгар саарбахтааһын суох.

И. ИВАНОВ

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

ЭРЭЛИ КҮҮТЭБИТ

Ааспыт өрөбүлгэ, алтынны 31, сэтгэний 1 күннэригэр, «Модун» СК хапсаҕайга, «Триумф» СК көгүл тустууга Дьокуускай куорат чемпионата буолан ааста. Бу күрэхтэһиилэргэ Нам бөҕөстөрө үчүгэй тустууну көрдөрөннөр Намнар билигин даҕаны тустууга үчүгэй бөлөмнөөхтөрүн дакаастаатылар. Ол курдук хапсаҕайга оҕолорго 55 кг Айыһан Эверстов бастаата. Улахан дьонго 80 кг Игорь Софронеев чемпион үрдүк аатын сүктэ. Ветераннарбыт эмиз үчүгэй көрдөрүүлэри ситистилэр: 70 кг Николай Парников үһүс миэстэ буолла, 80 кг Егор Винокуров бастаата. 90 кг республика ааттаахтарын барыларын кэннигэр хаалларан, ыарахан травма кэнниттэн чөлүгэр түспүт Александр Руминмыт чемпион үрдүк аатын ылла.

Көгүл тустууга 100 киһилэни аһара үктүүр бөҕөстөрбүт, 125 кг Витя Тимофеев чемпион буолла. Василий Кутуков, Ион Болтунов 3 миэстэни ылылар. Бу сотору бириэмэнэн, саҕа дьыл иннинэ, хапсаҕайга республика улахан күрэхтэһиитэ буолуохтаах, онон сибээстээн хамаанда састаабын күүһүрдэр сыалтан 11 оҕону «Модунна» сборога киллэрдибит, өскөтүн ааспыт күрэхтэһиилэри ылан көрөр эбит буоллаха, ханнык баҕарар спорт көрүгэр наар оҕолорбут мөлтөх түмүгү көрдөрдүлэр. Онон сибээстээн билигин оҕо спорда сайдарын туһугар улахан болҕомто ылыллыан, күүстээх үлэ барыан наада.

Ол курдук, билигин Хамаҕатаҕа спортивнай хайысхалаах оскуола аһыллан спорт 7 көрүгэр

тустуу тренердэр көрүллэннөр үлэтин саҕалаата. Оскуола директорынан А.И. Дьяконов, методийынан Е.И. Тарабукина үлэлииллэр. Оскуола 25 миэстэлээх интернаттаах, билигин туругунан 19 оҕо интернаттан хабылынна. Гиридэ тренер И.В. Окоемов, бокса В.В. Кутуков, чэпчэки атлетика С.В. Кисаева, буулдьанан ытыыга А.Ф. Тохтобин, шашка Н.Г. Протопопова, шахмакка А.А. Касьянов дьарыктыыллар. Маны таһынан, Нам селотугар «Школа спортивной борьбы им. П.П. Юшанова» аһыллан үлэтин саҕалаата. 2014 с. ГБУ ДО РС(Я) «РСДЮСШ» аһыллан спорт үс көрүгэр: шашка, чэпчэки атлетика, волейбол секциялара оҕолорго үлэли турар, дьэ? бу ааттаммыт оскуолаартан кэлэр сылга үчүгэй түмүктэри көрдөрүөхтэрэ диэн эрэнэ күүтэбит. Онон Нам улууһа оҕо спорда сайдарыгар инники кэскили сахта.

И. УВАРОВСКОЙ, Нам

Кырдыаҕастар декадалара

Общество ханнык баҕар сайдыыта таһымыгар таһытын, хайа да кэмгэ социальнай көмүскэлэ суох, харалтаҕа наадылар араҕа син биир баар буолар. Киһилэргэ сөптөөх усулдуобуйа тэрийэн, кыһалчаларын чэпчэтэр тирэх-өйөбүл буолар тэрилтэлэр бааллара олус наада. Оннук тэрилтэлэртэн биридэстэрэ - Намнааҕы кырдыаҕастар уонна инбэлииттэр олоор интернат-дьибэлэр буолар. Ааспыт 2014 сылга тэриллэбитэ 20 сыла бэлиэтэммитэ. 2013 сылтан директорынан А.С. Заболоцкая үлэли олоор.

Аныгылыы толору хааччылыылаах, олус тупсаҕай ис-тас баран онгоһуулаах интернакка 30 киһи олоор. Манна 24 үлэһит күннэри-түүннэри кырдыаҕастары, кыамматтары көрөллөр, курастыыбыт санааларын чэпчэтэн, нус-хас олохторун тэрийэргэ түбүгүрэ сүүрэллэр.

«Кырдыаҕастарыгар, кыамматтарыгар кыһаллар, көрөр-истэр, бүөбөйдиир омуқ-эстибэт аналлаах омуқ» диэн мээһэҕэ эппэттэр. Ол курдук, сылын айы ыгытылар үгэс буолбут Кырдыаҕастар декадаларын чэрчитинэн Нам тэрилтэлэрэ интернат дьибэ болҕомтолорун ууран, тумнан аспатылар. Араас кэрэхсэбиллээх концерттары көрдөрөн, тэрээһиннэри ыһтан, наадалаах малы-салы, аһы-үөлү аҕалан интернат олохтоохторун сэргэситилэр, сүргэлэрин көтөхтүлэр. Онон бу ыстатыйанан интернат олохтоохторун, коллектив аатыттан аллара бэлиэтэммит тэрилтэлэргэ улахан-нык махтанабыт.

Нам 2 №-дээх орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ үгэс курдук олус үчүгэй концертаах уонна сүрдээх элбэх кэһиһилээх кэлэн эбэрдэлээтилэр. Интернакка аһаҕаһыт аһымал акция бу оскуолаҕа сылын айы ыгытылар уонна үөрэнээччилэр бука бары кытталлар. Онон, түгэни-нэн туһанан, оскуола директорыгар Н.П. Никоноваҕа уонна тэрийээччи завучка О.Н. Егоровка, кылаас салайааччыларыгар, бары төрөппүттэригэр барҕа махтабытын этэбит. «Ленский нэһилиэк» МТ (баһ. А.Г. Новгородов) транспорт бизээн, олохтоохторбут Орто Дойду зоопаркатын көрөн, дуоһууан кэллилэр. Быйыл аан маннай МФЦ тэрилтэ үлэһиттэрэ оҕолору кытта анаан-минээн кэлэн олус үчүгэй, сэргэх концер-

БОЛҔОМТО КИИНИГЭР

ды көрдөрөн бары да астынныбыт. В.Ю. Винокурова олус үчүгэй куоластаах ырыаһыт буолан сөхтөрдө. Онуохай общество (сал. Т.И. Евсева) кыттааччылары, ветераннар кэлэн оһуохайдаан, ыллаан-туойан бардылар. Олохтоохторбут Дархан оһуохайдыт В. Хорунов-Дьэргэлгэн этэрин истэн дуоһуйдулар. Инникитин да кэлиэхпит диэн үөрдэн,

кэгэһэ хааллылар. Афанасий Шестаков аатынан сынныалан киин, Николай Рыкунов аатынан Киин библиотека коллективтара сылын айы кэлэн эбэрдэлииллэрин быһыл да көтүппэттилэр. Маны таһынан, биһиги - Саха-француз лицей Намнааҕы начальнай оскуола, Н.С. Охлопков аатынан улуустааҕы гимназия, И.С. Гаврильев аатынан 1 №-дээх орто оскуола, 5 нүөмэрдээх детсад кэлэн кырдыаҕастары эбэрдэлээбиттэригэр, сэргэхсиппиттэригэр улахан-нык махтана бэлиэтиибит. Биридэлиэн да дьон бэйэлэрин ис санааларыттан үтүөнү онороллор. Ол курдук Кыһыл дэриэбинэ олохтооҕо пенсионерка Андреева Надежда Михайловна сахалыы кинигэлэр хомуурунньуктары аҕалан интернат библиотекатыгар туттарда.

Онон, декада олус таһаарылаахтык түмүктэннэ. Инникитин да манньк көрсүһүүлэр, аһымал акциялар бара туруохтара диэн эрэнэбит. Биһиги олохтоохторбут кыраҕа да үөрэн, кэлбит ыалдыттары өрүү махтана көрсөллөр.

Т.С. ЕГОРОВА, интернат психолога

Улуус нэһиликтэригэр

Соторутааҕыта нэһилиэк уонсай мунһаҕар ГАИ начальнига, полиция капитана Ю.С. Балаганскай кэлэн 9 ыйдаах үлэлэрин отчуоттаата, олоххо кирибит саҕа быраабылалары иһитиннэрдэ. Тьа сиригэр билигин даҕаны олус элбэх суол быраабылатын кэһи тахсарын санатан турар, хас нэһилиэк айы баар түбэлтэлэргэ тохтоон ылла. Ол курдук, төрөппүттэр саастарын ситэ илик оҕолоругар мопед, мотоцикл ылан биэриилэрэ, «Синтай» тракторынан оҕонон үт туттара ыгытылара баар суол. Бу төрөппүт эппиэтинэһэ буоларын санатта. Нэһилиэк айы

БЫРААБЫЛА — ОПОХ ИРДЭБИЛЭ

баар учуокка турбат «таксистар» дьон олоҕор эппиэтинэһи сүкүптэрин эттэ. Бу түбэлтэлэри кытта ханнык үлэни ыгытыаха сөбүн билиһиннэрдэ. Мотоциклга, мопедка нэһилиэнньэттэн коллективнай көрдөһүүнэн ДОСААФ миэстэтигэр үөрэтэллэрин уонна «А» категориялаах удостоверениени 16 саастарыттан ыһахтары сөбүн эттэ. Хатырыктар туруорсар «лежачий полицейский» оҕоруу 2016 сылга былаанна кирибитин иһитиннэрдэ. Олохтоохтор элбэх ыгытылары биэрбиттэригэр сөптөөх хоруйу биэртэлээтэ.

Мантан салгыы 2016 сыл бастаахы ыйыттан олоххо кириэхтээх «Об особенностях предоставления земельных участков в Дальневосточном федеральном округе» диэн Федеральная сокуон проегын туһунан олохтоох землеустроитель А.Попов нэһилиэнньэҕэ билиһиннэрдэ. Дьон урут ылбыт оттуур сирдэрэ кадастровай учуокка турбат буолаһына картаҕа туттуллубат сир курдук көстөрүн санатан турар, суһаллык олохтоохтор сирдэрин кадастровай учуокка туруоттаралларын, докумуонна охсоллорун эттэ. Бу бопуруоска олохтоохтор бэйэлэрин санааларын эттилэр, киэн хабааннаах кэпсэтии буолла. Ол кэнниттэн олохтоох дьаһалта специалиһа М. Левин тьа хаһайыстыбатын сайдыытын саҕа сокуонун проегын билиһиннэрдэ, онтон ол тула ырытан дьүүлэстилэр.

А. КУЛИЧКИНА, Хатырык

«Белая трость»

Республиканская акция «Белая трость» в этом году по решению правления Якутской республиканской организации Всероссийского общества слепых проводится с 1 по 31 ноября. Цель акции – привлечение внимания широкой общественности и органов местной власти к достижениям и проблемам лиц с нарушениями зрения, их интеграции в общество.

Белая трость – это степень адаптированности инвалида по зрению. Сейчас в республике на учёте в обществе слепых более 2600 члена. Из них более 600 человек абсолютно слепые. Но это неполная статистика, так как есть инвалиды не вступившие в общество. К примеру, в Намском улусе на учёте в местной организации ВОС всего 77 членов, что ниже средних показателей по привлечению новых членов по сравнению с другими улусами центральной Якутии.

В Намском улусе основные

МИР ТАКЖЕ ИНТЕРЕСЕН НАМ

мероприятия акции пройдут 13 ноября. Напомним, что 13 ноября – международный день слепых. 13 ноября 1745 года родился французский просветитель, основоположник Тифлопедагогики, создатель первых учебных учреждений для слепых во Франции и России Валентин Гаюи.

По плану акции пройдут следующие мероприятия:

- Круглый стол по вопросам улучшения жилищных условий людей с инвалидностью, в том числе об условиях предоставления места проживания в специализированных социальных домах. О пенсионном обеспечении в 2016 году. О заполнении индивидуальной программы реабилитации.

- Чествование активистов, победителей и призёров республиканских и улусных социокультурных и спортивных меро-

приятий за 2015 год.

- Познавательная и игровая программа по реабилитации незрячих. Выставка творчества «Мир увлечений». Концертная программа.

Планируется выезд врача – окулиста на осмотр слепых по домам. Привлечение волонтеров и спонсоров к акции. Безусловно, нам не обойтись без помощи администраций поселений и района.

Бюро местной организации общества слепых отмечает отличившихся членов общества:

Ивана Халдеева, Зою Эверстову, Владислава Ядреева, Александру Мордосову, Валентина Илларионову, Айсена Босикова, Антонину Сивцеву, Маргариту Соловьёву и других активистов.

В 2015 году основными мероприятиями были:

- Форум «Интеграция через мобильность» с участием деле-

гаций Усть-Алданского и Намского улусов. Здесь подписано соглашение о совместном сотрудничестве.

- Республиканский Ысыах к 90-летию образования Всероссийского общества слепых.

- 11 республиканская спартакиада по адаптивным видам спорта, где заняли второе общекомандное место и третье в группе для лиц с нарушением зрения.

Мы приняли участие в разработке «дорожной карты» муниципального района по повышению значений показателей доступности объектов и услуг в приоритетных сферах жизнедеятельности для инвалидов и других маломобильных групп населения. Здесь надо сказать, что недостаточно реализуется государственная программа «Доступная среда». Потому республика Саха (Якутия) занимает только 21 место в Российской Федерации.

В нашей стране живёт много разных и не похожих друг на друга людей. Мы вечно куда-то спешим и порой не замечаем тех, кто отличается от нас. На сегодняшний день во всём мире насчитывается около 39 миллионов слепых людей и 124 миллиона человек с плохим зрением. Каждые пять секунд в мире слепнет один взрослый человек, каждую минуту – ребёнок. Меньше чем через 10 лет число незрячих жителей земли составит 75 миллионов человек. Но эти люди живут точно так же, как зрячие. И отличаются лишь тем, что живут в абсолютной темноте. Но это вовсе не означает, что они ущербны или несчастны. Окружающий нас мир так же интересен и значим для незрячих. Даже, наоборот, для них окружающий мир кажется намного прекраснее, так как он недостижим им визуально, и незрячему приходится дорисовывать его в своём воображении.

Алексей СОЛОВЬЁВ,
председатель местной организации общества слепых

***САХАМЕДСТРАХ: «БАРЫТА ДЬОН ТУҢ УГАР»**

Ааспыт нэдиэлэҕэ өрөспүүбүлүкэ, ону аһан Бүтүн Арасыйа үрдүнэн үрдүк көрдөрүүлээх, эрэллээх, бастын страховкалыыр хампааньналарын бөлөҕө — «Сахамедстрах» уонна «Стерх» үбүлүйдээх тэрээһиннэрэ буолан ааста.

Сүүрбэ сүл устата саха дьоно босхо мэдиссиинэ көмөгүн ылар бырааптарын «Сахамедстрах» тэрилтэ көмүскээн кэллэ. Дьон доруобуйата туруктаах буоларыгар сыраллаах үлэни ытар тэрилтэ генеральной дириэктэрэ Г.Д. Варфоломеева хампааньна ситиһиитин кистэлэнин, инники былааннарын туһунан сөһөгүрүр.

— Галина Дионисьевна, булгуччулаах мэдиссиинэ страховкалааһына 1993 сыллаахтан кирибит. Маныаха «Сахамедстрах» өрөспүүбүлүкэҕэ биир бастакынан ысыбыта. Бу сыллар тухары туох сүрүн улларыҥы таҕыста?

— Билигин Саха сиригн нэһилиэнньэтин 82%-на уонна ыаллы Магадан уобалаһын 12 тыһ. тахса олохтооҕо «Сахамедстрах» страховкалаах. Биһиги хампааньнабыт мэдиссиинэ страховкатын үс көрүнгүн онорор — Булгуччулаах Мэдиссиинэ Страховката (ОМС), Баа өттүнэн Мэдиссиинэ Страховката (ДМС) уонна эминэн хааччыйыны страховкалааһын. Бу сыллар тухары биһиги курдук тыһыс усулуобуйалаах хотугу сиргэ, нэһилиэнньэҕэ булгуччулаах мэдиссиинэ страховкатын оноруу сүнгэн уопута оҕоһулунна. Инньэ ғынан биһиги страховкалаамыт дьоммут сокуоннай интэриэстэрин көмүскүүр кыахтаннабыт. Эппиэттинэһи өйдөөн, сыллата өнө хаачыстыбатын тупсарар туһугар үлэлиибит. Ити туоһута — «Эксперт РА» биллэр эриэтин ааҕыныстыбата биһиги хампааньнабытын «А+» («үрдүк эрэллээх») диэн сыналаан, бастын тэрилтэлэр ахсааннарыгар киллэрибит. «Сахамедстрах» полистаах дьонго биһиги мэдиссиинэ тэрилтэтигэр үпхарчы тийиитин мэктиэлиибит, эмтээһин хаачыстыбатын хонтуруоллуубут итинэнэ гражданнар бырааптарын көмүскүүбүт. Страховкалааһынна уруккуттан үлэлиир сокуон уларыйан, саҕа ирдэбиллэр көрүллүбүттэрэ.

Маныаха биһиги хампааньнабыт сөп түбэһэр ньыманы тобулан, номно олоһурут, сүрүн тэрилтэни аатырар. Ол курдук, мэдиссиинэ көмөгүн үбүлээһин саҕа суоллара толкуйданна, биир кэлим информация тийигэ тэрлиннэ, учуоттааһыны тэрийиигэ баай уопут муньулуунна.

2013 с. Суһал көмөнү үбүлээһин БМС тийигэр көспүтэ. 2014 с. БМС үбүтүн уустук мэдиссиинэ көмөтө үбүлэнэр буолбута. Маныаха биһиги БМС үбүн көдүүстээхтик туһаны уонна быраас өнөгүн хаачыстыбатын хонтуруоллааһын саҕа көрүнгүнэн үлэлэттибит. Быйыл нэһилиэнньэҕэ мэдиссиинэ көмөгүн онорууга уонна ону үбүлээһингэ өрөспүүбүлүкэ мэдиссиинэ 100 тэрилтэтин кытары итинэнэ сорох киин сир клиникаларын (Новосибирскай, Томскай, Санкт-Петербург, Москва) кытары сөбүлэн түһэристибит.

Мэдиссиинэ өнөгүн болдоһун, усулуобуйатын, кээмэйин, хаачыстыбатын хонтуруоллааһын түмүгэр СӨ БМС Территориальной пуондатыгар 88 мөл. солк. тахса үбү төһөрүдүт.

— Кырдык, дьонун ситиһии. Оттон өрөспүүбүлүкэҕэ мэдиссиинэ страховкатын онорор атын тэрилтэлэр эмиэ баалар. Ол эрэри эһиги Саха сиригн олохтообун бүтүннүүтүн кэригин бэйэтигэр тартгыт. Бу кистэлэнэ туохханы?

— Сүүрбэ сүл уопуттаах, олохтоох эрэгийиннээҕи страховкалыыр мэдиссиинэ хампааньна буоларбыт быһытынан, бэйэбит дьоммут-сэргэбит олоһун дьаһаһын, доруобуйатын турутун истэн эрэ буолбакка, быһаччы билэн-көрөн олоһубут. Инньэ ғынан бэйэ дьонно бэйэ олохтоох хампааньнатын талара өйдөнөр. Биһиги хампааньнабыт устааптаах хапытаалын кээмэйэ сокуонунан олохтоомут алын кээмэйи икки төгүл куоһаран, 116 мөл. солк. тахса тэһнэһэр. Оттон халыҥ хапытааллаах хампааньна эрэллин мэктиэлиирэ чуолкай. Хайа баһарар таһаарылаахтык үлэли олоһор тэрилтэ ситиһиитин сүрүн кистэлэнэ — дьаныардаахтык, бэриниллээхтик үлэлиир кэлэтиип. Биһиги хампааньнабытыгар «бэйэ дьонун туһугар» диэн кыһаллар дьон эрэ үлэлииллэр.

— Салгы хайдах үлэлиир былааннааххыт?

— Ситиһиилэрибитинэн мунурдаммакка, салгы өссө дьаныардаахтык үлэлиир былааннаахпыт. «Стерх» АУо РСХ кытары күүспүтүн холбоон билгин нэһилиэнньэҕэ страховкой өнөгүн онорор кыахтаннабыт. Ол аата, дьон-сэргэ аһаардас БМС полиһын эрэ буолбакка, баа өттүнэн страховка полиһын эмиэ биир сиртэн ылар кыахтаныа. Биһиги билгин өрөспүүбүлүкэ 34 улугуһугар салаалардаахпыт.

Мань таһынан Дьокуускай, Нерюнгри, Мииринэй, Магадан куораттарга уонна нэһиликтэргэ 54 полис бээрэр пууннардаахпыт. Үлэбитин-хамнаспытын кэнгэр инниттэн инникитин Илинги эрэгийин ырыынактарыгар таһсар соруктаахпыт. Маныаха өрөспүүбүлүкэ иһигэр үлэбитин өссө күүһүрдүөхпүт, эһии бэрэстэбиитэлиститбэлэр баар буолуохтара. Мань таһынан 2015-2020 сс. хампааньна сайдытытын саҕа суолларын тобулар бырагырааманы үлэлэттибит.

«Норуот луохтуура» «Сахамедстрах» мэдиссиинэ өнөгө хаачыстыбалаах буоларын туһугар мэлдьи туруулаһар. Ол эрчигинэн «Норуот луохтуура» диэн дьон-сэргэ ытыктабылын ылбыт үрүн халааттаах аанналар икки ардыларыгар анал күрэхтэһиини тэрийэн ыһтар.

Күрэхтэһии икки түһүмэхтэ тоһуулыллар. Бастаан ангыата толоруллар, онтон Интэриэстэ ситиминэн куоластааһын барар. Быйылгы күрэххэ Саха сиригн бары улустарыттан 3 тыһ. тахса ангыата хомуллубута. Манна «Сахамедстрах» бэрэстэбиитэллэригэр итинэнэ саха мэдиссиинэ рф саайка дьон-сэргэ сөбүлүүр бырааһын ыйан ыһпыта. Балаһыаньна быһытынан, саамай элбэх үтүө тыллаах — ангыата хайа бырааска аһаарытын көрөн, иккис түһүмэххэ ааспыта. Уопсайа 22 быраас куоластааһынна кыттар кыахтаннабыт. Маныаха «Сахамедстрах» салаалаттыттан анал хамыһыһы тэриллэн үлэлэтибит. Ыам ыйын 25-31 күннэригэр хампааньна сайтыгар 23 866 куолаас кирибитэ. Оттон 6 685 куолаһы хомууан, 2-с №-дээх өрөспүүбүлүкэтигэр балыһа (ЦЭМП) ЛОР-бырааһа Гаврил Неустров кыайылаах аатын сүкпүтэ. Мань таһынан лауреаттарынан офтальмолог-быраас Валентина Пустова (Аллараа Халыма), УЗИ бырааһа Владимир Александров (Буллуу), невролог-быраас Евгений Конышин (Нерюнгри), акушер-гинеколог быраас Анисия Ефремова (Ханалас), педиатр-быраас Юлия Белова (Дьокуускай) үрүн халааттаах аанналары ааттамыттар. «Идэтигэр бэриниитин иһин» анал ааты, 45 сылтан ордук энкилэ суох үлэли сылдар Валерий Степановка (Золотинка учаскыбай балыһата), «Талан ылбыт идэтигэр бэриниитин иһин» анал ааттары Юлия Ланга (Аллараа Кураанах) уонна Александра Шарина (Аллараа Бэстээх) туттарбыттар. Хамыһыһа быһаарытын, саамай үчүгэй үтүө тыллаах сүругу Дьокуускайтан биһэнсийэлээх Р.В. Егорова суруйбута. Үтүө тыл аһаарыт хаһаайкатыгар, 3-с №-дээх балыһа учаскыбай терапевт бырааһа Алена Никифорова анал бириис туттарылына.

Мань күрэх суолтатын өйдөөн туран, салгы сылла «Норуот луохтуурун» талар кыахтаннаахпыт.

Страховщик искибиэрэ Быйыл Дьокуускай куорат 383 сылыгар аһаан, «Сахамедстрах» уонна «Стерх» страховкалыыр хампааньналар бөлөхтөрө тапталлаах куоралпытыгар дьонун бэлэҕи онордулар. Ол курдук, 17-с №-дээх оскуола атыгар, Петровскай улуссаҕа, страховщик искибиэрин астылар.

Искибиэр сүрүн киэргэлэ икки киһи силбэһэ олоһор ыскамыайката буолар. Норуокка «дождоһуу, таптал, эйэлэһии, сомодоһуу» у.д.а. ааттамыт ыскамыайка сүрүн сорука биир — дождоһууну уонна тапталы өрө тутун диэн ыһтар. Ыскамыайканы сөнүүттэн суончук халхалыыр. Оттон суончук — харыстаны уонна страховка бэлиэтэ. Композицияны уус Николай Михайлов онордо. Үөрэнээччитэ Михаил Козлов көмөлөстө. Аһаардар этэллэринэн, ханнык да көмүүтэр технологията туһаныллыбатах, барыта этилинэн оҕоһуллубут.

Килийин туһугар күннэтэ кыһаллан

«Сахамедстрах» судаарыстыбаннай страховкалыыр мэдэссинэ хампааньната билингитэ Саха сиригн бары улустарыгар, итинэнэ Магадан уобалаһыгар үлэлиир. Алтынны 6 күнэ — страховчиктар идэлээх бырааһынньыктара. Тапталлаах тэрилтэлэрин үбүлүйдүгэр сөп түбэһиннэрэн, бу күннэргэ улустартан кэлбит страховчиктар Дьокуускайга муһуннар. Кинилэр төгүрүк остуолларга, сэминээрдэргэ сылдьаннар эһии билиини интэриэһилэр, биир идэлээхтэрин кытары уопут атастастылар. Күннэтэ саха дьонун мэдэссинэ көмөгүгэр ылар бырааптарын араһааччылыр идэлээх дьон түбүктэрин туһунан кэпсэттибит.

БМС туһунан хас биридди киһи билэрэ — кэм ирдэбилэ. Билингит үйэҕэ БМС полиһа паһаһар, оҕо төрөөбүтүн туһунан туоһу сурук курдук хайаан да ирдэнэр, булгуччулаах докумуон. Оттон бу докумуон суолтатын, биһиги ылыахтаах мэдэссинэ өнөгүтүгэр туох, ханнык бырааптаахтыгытын, эбээһинэстээхпитин хайаан да билиэх туһаахпыт. Оччоҕо эрэ хаачыстыбалаах, сөптөөх өнөгү ылар кыахтаахпыт. Оттон «Сахамедстрах» үлэһиттэрэ хас бириддибитигэр бу туһунан ситиһии кэпсиргэ бэлэмнэр. Маныаха олоһор сиргитинэн бэрэстэбиитэллэргэ тийиэх кэригнээххит. Эбэтэр түүннэри-күнүстэри үлэлиир «ити» лиинийинэн — 8-800-200-14-03 төл. эрийэн, сахамедполис.рф саайтыттан билсээххитин сөп.

Алексей Панов: «Бэйэ

хампааньната ордук чугас» Үбүлүйдээх тэрээһиннэр чэрчилэринэн, төгүрүк остуоллар, сэминээрдэр бэрт таһаарылаахтык ытытылынылар. Маныаха страховка эйгэтигэр үлэлиир өрөспүүбүлүкэ дьонно эрэ буолбакка, атын эрэгийиннэртэн ыһгырылаах ыалдыттар кытынылар. Ааттаах-суоллаах тэрилтэ анаан-минээн, ыһгырыны быһа ғыммакка, Москвадан, Челябинскайтан, Омскайтан бу эйгэ аксакаллара кэлэн ыалдыттаатылар.

«Акутальные вопросы страховой медицинской компании: опыт и перспективы» сэминээрэ Омскай куораттан «Мэдэссинэ бырааһын киһинэ» ХЭТ салаһааччыта, «Мэдэссинэ юристарын Ассоциацията» эрэгийиннээҕи салаатын салаһааччыта Алексей Панов бэрт дириг ис хоһоонноох дакылааты онордо. Киһи ситиһии «Туһанааччы бырааһын туһунан» сокуон ирдэбилинэн булгуччулаах мэдэссинэ страховката хайдах ытытылахтааһын, мэдэссинэ өнөгүлүгэр туох, ханнык итэбэстэр баалларын, суут интэриэһи уонна суукка моральнай хоромньуну хайдах быһылаахтык ытытылахтааһын, юридическай эппиэтинэс у.д.а. туһунан кэпсээтэ.

— «Сахамедстрах» эрэгийиннэ страховка ырынагынын 82-83% тутан олоһор бигэ тирэхтээх хампааньна. Хотугу сиргэ хайа баһарар хампааньна үлэлииргэ сүрдээх элбэх мэхэйдэр бааллар. Саха сиригн курдук суола-ийһэ суох, баһа киэҥ, тэһиччи сытар нэһилиэнньэлэрдээх сиргэ атын страховкалыыр хампааньна таһаарылаахтык үлэлиир кыаһа суох. Маныаха эһиги бэйэтиг олохтоох, эрэгийиннээҕи хампааньналаах буолангыт аһааран олоһобут. Судаарыстыба көмөлөөх мэдэссинэ баар буолан тыһнаах ордон олоһобут диэтэхпинэ омнуолаһын буолбатах. Маныаха бу эйгэҕэ сүрүннүүр «Сахамедстрах» курдук бөдөн тэрилтэлээх буолангыт, судаарыстыбаттан мэктиэлэнэр көмөнү ылан олоһобут. «Сахамедстрах» атын эрэгийиннэр ырыынактарыгар, чуолаан Уһук Илингит кэлимнээхтик кириэн эрэрэ сүрдээх хайдаллаах. Бу күннэргэ мин хампааньна юристарын кытары элбэхтик алгыстым. Регресснай ирдэбил туһунан кэлигэлэрибиттэн олус элбэҕи биллим, бэйэм да уопуһууттан кэпсээтим. Хас биридди саха киһитигэр бэйэ хампааньната ордук чугаһын өйдүү кэригнээх. Хампааньна үбүлүйдүнэн бары үлэһиттэри, страховкалаамыт дьон ээрдэлибин. Салгы сайдар кыаһы мүчүк туппакка олоһо киллэрэллэригэр баһарабын.

Дмитрий ИВАНОВ.

Понедельник, 9 ноября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10, 04.10 Контрольная
закупка 12+

Вторник, 10 ноября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+

18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Х/ф «Великая» 12+

Среда, 11 ноября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+

Четверг, 12 ноября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 03.00
Новости
09.10 Контрольная закупка 12+

14.25, 15.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+

Пятница, 13 ноября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00
Новости
09.10, 05.20 Контрольная закупка 12+

Суббота, 14 ноября

06.00, 10.00, 12.00
Новости
06.10 Петровка, 38
08.00 Играй, гармонь любимая! 12+

09.00 Умницы и умники 12+
09.45 Слово пастыря 12+
10.15 Смак 12+
10.55 Людмила Гурченко. В блеске одиночества 12+

Воскресенье, 15 ноября

05.25, 06.10 Наедине со всеми 16+
06.00, 10.00, 12.00
Новости
06.25 Х/ф «Огарева, 6» 12+

РОССИЯ 1

Понедельник, 9 ноября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00,
17.50, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Вторник, 10 ноября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00,
17.50, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Среда, 11 ноября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00,
17.50, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Четверг, 12 ноября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00,
17.50, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Людмила Гурченко» 12+

Пятница, 13 ноября

05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00,
17.50, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+

Суббота, 14 ноября

05.10 Х/ф «Расследование» 16+

09.30 Правила движения 12+
10.15 Это моя мама 12+
11.20 Две жены 12+

Воскресенье, 15 ноября

05.30 Х/ф «Самый последний день» 16+

Понедельник, 9 ноября

12.30 Д/ф «Формула Квяты» 16+
13.00, 13.30, 14.00, 15.00,
16.00, 17.00, 18.00, 20.00,
22.00 Новости
13.05, 13.35, 23.00, 05.00
Все на Матч! 12+

Вторник, 10 ноября

12.00 Хоккей. Суперсерия
Россия - Канада. Молодежные сборные. Прямая трансляция
14.15, 15.00, 16.00, 17.00,
18.00, 20.15, 22.00
Новости
14.20, 15.05, 09.15 Ты можешь больше! 16+

01.25 Хоккей. КХЛ. СКА (Санкт-Петербург) - «Динамо» (Москва). Прямая трансляция
04.00 Культ тура с Юрием Дудем 16+

Среда, 11 ноября

12.00 Хоккей. Суперсерия
Россия - Канада. Молодежные сборные. Прямая трансляция
14.15, 15.00, 16.00, 17.00,
18.00, 20.15, 22.00
Новости
14.20, 23.00, 05.00 Все на Матч! 12+

Четверг, 12 ноября

12.25, 22.50 Детали спорта 16+

01.00 Реальный спорт 16+
02.30 Удар по мифам 16+
03.00 Все за ЕВРО- 2016 Г 16+

Пятница, 13 ноября

12.20, 09.05 Детали спорта 16+

Воскресенье, 15 ноября

12.30 Смешанные единоборства. UFC. Прямая трансляция
15.00, 17.00, 18.00
Новости
15.05 Фигурное катание. Гран-при Франции 12+

15.05 Ты можешь больше! 16+
16.05, 11.30 Спортивный интерес 16+

9 ноября, понедельник

06:30 В кадре-республика (Нурба ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+

10 ноября, вторник

06:30 Дойдум дьоно (Майта ТВ) 6+

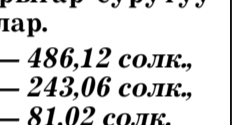
11 ноября, среда

06:30 Дойдум дьоно (Абый ТВ) 6+

13 ноября, пятница

06:30 Дойдум дьоно (Бэрдьгэс ТВ) 6+

15 ноября, воскресенье

07:00 С бодрым утром! 6+

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!
«Энсиэли» хаһыакка сибээс отделение-ларынан, общественной сурутааччыларынан 2016 сыл бастауу аныарыгар сурутуу ытыгылар.
6 ыйга — 486,12 солк.,
3 ыйга — 243,06 солк.,
1 ыйга — 81,02 солк.
Хаһыат индексэ — Р0005,
нэдиэлэбэ иккитэ тахсар.

ГРАФИК

выхода предприятий, организаций и учреждений на охрану общественного порядка и общественной безопасности. Во исполнение распоряжения Главы МО «Намский улус» № 161 р от 30.01.2014 г. ноябрь- декабрь 2015 г.

№	Дата	Предприятия и наслег	Ответственный	Служба ММО
1.	05.11.15 г. четверг	УГРС Ленагаз сервис ОАО «Сахатранснефтегаз»	Юмшанов Анатолий Николаевич 41483	УУП, патруль по графику
2.	06.11.15 г. пятница	Филиал Сахателеком ООО Ростелеком Намский ЛТЦ	Григорьев Владимир Васильевич 41245	УУП, патруль по графику
3.	07.11.15 г. суббота	Намский участок ЯОЭ АО «Якутскэнерго»	Кулаковская Ольга Дмитриевна 41544	УУП, патруль по графику
4.	08.11.15 г. воскресенье	Намский филиал «Нам» НВК «Саха»	Кривошапкин Иннокентий Иннокентьевич 42550	УУП, патруль по графику
5.	12.11.15 г. четверг	Отдел военного комиссариата РС(Я) по Намскому улусу	Возный Олег Анатольевич 41138, 41446	УУП, патруль по графику
6.	13.11.15 г. пятница	СХПК «Эрал»	Гуляев Ньургун Феофанович. 42473	УУП, патруль по графику
7.	14.11.15 г. суббота	МКУ Управление образования МО «Намский улус»	Протопопов Олег Николаевич 41408	УУП, патруль по графику
8.	15.11.15 г. воскресенье	ГБУ РС(Я) «Намская центральная районная больница»	Слепцов Леонид Алексеевич 41701	УУП, патруль по графику
9.	19.11.15 г. четверг	ОАО «Быйан»	Окорокос Руслан Егорович 41617	УУП, патруль по графику
10.	20.11.15 г. пятница	ГУ Управление пенсионного фонда РФ в Намском районе РС/Я/	Бурцев Евгений Михайлович 41207	УУП, патруль по графику
11.	21.11.15 г. суббота	АУ РС(Я) СПО «Намский педагогический колледж» им. И.Е. Винокурова	Ядреева Екатерина Владимировна 41194	УУП, патруль по графику
12.	22.11.15 г. воскресенье	Администрация МО «Ленский наслег»	Новгородов Андрей Григорьевич	УУП, патруль по графику
13.	26.11.15 г. четверг	ФГУ «Намский лесхоз»	Жирков Матвей Семенович 42355	УУП, патруль по графику
14.	27.11.15 г. пятница	ГБУ РС(Я) «Управление ветеринарии с ВИЛ Намского улуса»	Эверстов Семен Дмитриевич	УУП, патруль по графику
15.	28.11.15 г. суббота	АО Намкоммунтеплогэнерго	Игнатьев Николай Васильевич 41646	УУП, патруль по графику
16.	29.11.15 г. воскресенье	ОПС РС (Я) №23 по МО «Намский улус»	Колпашиников Иннокентий Васильевич 41861	УУП, патруль по графику
17.	03.12.15 г. четверг	УГРС Ленагаз сервис ОАО «Сахатранснефтегаз»	Юмшанов Анатолий Николаевич 41483, 43190	УУП, патруль по графику
18.	04.12.15 г. пятница	Филиал Сахателеком ООО Ростелеком Намский ЛТЦ	Григорьев Владимир Васильевич 41245	УУП, патруль по графику
19.	05.12.15 г. суббота	Намский участок ЯОЭ АО «Якутскэнерго»	Кулаковская Ольга Дмитриевна 41544	УУП, патруль по графику
20.	06.12.15 г. воскресенье	Намский филиал «Нам» НВК «Саха»	Кривошапкин Иннокентий Иннокентьевич 42550	УУП, патруль по графику
21.	10.12.15 г. четверг	Отдел военного комиссариата РС(Я) по Намскому улусу	Возный Олег Анатольевич 41138	УУП, патруль по графику
22.	11.12.15 г. пятница	СХПК «Эрал»	Гуляев Ньургун Феофанович. 42473	УУП, патруль по графику
23.	12.12.15 г. суббота	МКУ Управление образования МО «Намский улус»	Протопопов Олег Николаевич 41408	УУП, патруль по графику
24.	13.12.15 г. воскресенье	ГБУ РС(Я) «Намская центральная районная больница»	Слепцов Леонид Алексеевич 41167, 41701	УУП, патруль по графику
25.	17.12.15 г. четверг	ОАО «Быйан»	Окорокос Руслан Егорович 41617	УУП, патруль по графику
26.	18.12.15 г. пятница	ГУ Управление пенсионного фонда РФ в Намском районе РС/Я/	Бурцев Евгений Михайлович 41207	УУП, патруль по графику
27.	19.12.15 г. суббота	АУ РС(Я) СПО «Намский педагогический колледж» им. И.Е. Винокурова	Ядреева Екатерина Владимировна 41194	УУП, патруль по графику
28.	20.12.15 г. воскресенье	Администрация МО «Ленский наслег»	Новгородов Андрей Григорьевич	УУП, патруль по графику
29.	24.12.15 г. четверг	ФГУ «Намский лесхоз»	Жирков Матвей Семенович 42355	УУП, патруль по графику
30.	25.12.15 г. пятница	ГБУ РС(Я) «Управление ветеринарии с ВИЛ Намского улуса»	Эверстов Семен Дмитриевич	УУП, патруль по графику
31.	26.12.15 г. суббота	000 Намкоммунтеплогэнерго	Игнатьев Николай Васильевич 41646	УУП, патруль по графику
32.	27.12.15 г. воскресенье	ОПС РС (Я) №23 по МО «Намский улус»	Колпашиников Иннокентий Васильевич 41861	УУП, патруль по графику
33.	31.12.15 г. четверг	УГРС Ленагаз сервис ОАО «Сахатранснефтегаз»	Юмшанов Анатолий Николаевич 41483	УУП, патруль по графику
34.	01.01.16 г. пятница	Филиал Сахателеком ООО Ростелеком Намский ЛТЦ	Григорьев Владимир Васильевич 41245	УУП, патруль по графику
35.	02.01.16 г. суббота	Намский участок ЯОЭ АО «Якутскэнерго»	Кулаковская Ольга Дмитриевна 41544	УУП, патруль по графику
36.	03.01.16 г. воскресенье	Намский филиал «Нам» НВК «Саха»	Кривошапкин Иннокентий Иннокентьевич 42550	УУП, патруль по графику

Примечание:
Выход на охрану общественного порядка и общественной безопасности с 20ч. 00м. до 24ч. 00м. (в праздничные и выходные дни до окончания мероприятия):

От каждой организации 2 представителя и 1 автомашина.
Инструктаж заступающего наряда на охрану общественного порядка и общественной безопасности состоится в 20 часов 30 мин. в актовом зале Отдела

МВД России по Намскому району.
Врио заместителя начальника полиции по ООП Отдела МВД России по Намскому району майор полиции А.С.Кириллин

УНУРЭХ ТЫПТАР

Көбөкөнөөгү ветеринарнай учаастак ветеринарнай бырааһынан бииргэ үлэлээбит кол-легабытын, **ИННОКЕНТЬЕВ ИННОКЕНТИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ**, 60 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнүн, дьонун-мааны үбүлүөйүнэн итиитик-истинник ис сүрэхпититтэн эвэрдэлибит!

Эн талан ылбыт идэвэр энкилэ суох бэринилээхтик, үтүө суобастаахтык сыраһын биэрэн өр кэм устата үлэлээн кэллин. Ол тухары тыа сириин дьонун олохто тупсарыгар, үрдүк хаачыстыбалаах ас-үөл дэлэйэригэр, нөһилиэк сүөһүтэ чөл туруктаах буоларыгар бэйэн туох баар билиигин-көрүүгүн ис сүрэхпиттэн ураты кыһамныгын ууран, тыа хаһаайыстыбата сайдарыгар бэйэн сэмэй кылааккын киллэрстиг, дьон – сэргэ убаастабылын, махталын ыллын.

Баҕарабыт Эйиэхэ сир үрдүгэр баар туох баар үчүгэйи, саха алмааһыны кытаанах доруубуйаны, кырдыары билиммэт кытаанах санааны, эйэлээх, уһун чабылхай олохто. Чугас дьонун, оҕолорун, сиэннэрин ортолоругар өрүү үөрэ-көтө сырыт, кинилэр истин сыйһанарынан, күүстээх тапталларынан угуттанан, айыһытын арчытынан, иэйиэхситинг иэйиитинэн уһуннук дьоллоохтук олоһоругор.

Нам улуунун ветеринарнай сулууспатын бары үлэһиттэрэ, лаборатория коллектива уонна профком

Күндүтүк саныыр, ытыктыыр, таптыыр үтүө-мааны дьоннорбутун **СЕРГЕЕВ ПЕТР ГРИГОРЬЕВИЧ** уонна **СЕРГЕЕВА КСЕНИЯ НИКОЛАЕВНА** 55

сыл иллээхтик, эйэлээхтик ыал буолан олоһор үөрүүлээх күнүгүтүнэн итиитик-истинник ис сүрэхпититтэн сүгүрүйэн туран, үөрэн-көтөн уруйдуубут-айхаллыбыт!

Баҕарабыт күндү дьоммутугар уостубат тапталгыт уһун үйэлэннин, сарын-сарынгытыттан өйөһөн сүүс сааскытыгар тийэргитигэр, ыалдыары-кырдыары билиммэккэ үөрүүкөтүү үктэллэнин, ыарыы ыалласпатын, дыан-дыаһах тэйдин! Эссө да өр сылларга чэгиэн-чөбүк, сэргэх өйдөөх-санаалаах сылдыын. Чугас дьоннугут, оҕолоргут, сиэннэргит, хос сиэннэргит тапталларынан угуттанан олоххо тардыһыгыт уҕараабатын, уһун үйэлэнин! Билигин даҕаны күүс-көмө, тирэх буола олоһоргут-туттан киэн туттабыт, барҕа махтал тылларынын этэбит.

Эвэрдэни кытта: оҕолоргут, күтүөттэргит, сиэннэргит, хос сиэннэргит

ИВАН МИХАЙЛОВИЧ АФАНАСЬЕВЫ 80 сааскын туолбут үөрүүлээх күнүнүн ис сүрэхпититтэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт чэгиэн-чөбүк доруубуйаны, күн сириин кэрэтин, баҕа санаа үтүөтүн, дьиэ кэргэннэр байылыат олохто, этэнгэ буолууну! Саныыбыт, ахтабыт!

КТ «Быткомбинат»

2015 сыл - Россияда Литература сыла

Соторутааҕыта, алтынньы 27 күнүгэр, И.Е. Винокуров аатынан Намнааҕы педколледжка, Литература сылынан аабыны көбүлүүр сорукутаах, социальнай хайысхалаах «Чолбон», «Далбар Хотун», «Полярная звезда» сурунаалларга уонна «Забота-Арчы», «Илкэн» хаһыаттарга сүүйүүлээх суртуу уонна суруйааччылары кытары көрсүһүү ыытылынна.

«Сахабэчээт» маркетинговой отделин начальнига Яковлева Лири Яковлевна салайааччылаах Россия Суруйааччыларын сойууһун чилиэннэрэ: «Чолбон» сурунаал сүрүн редакторун солбуйааччы, Саха сириин Суруйааччыларын сойууһун солбуйааччы председателин солбуйааччы, эдэркээн Гаврил Андросов; бэйэбит 1979 сыллааҕы выпускникпыт, «Чолбон» сурунаалга отдел салайааччытынан үлэлиир, СР бэчээтин туйгуна, 10 кинигэ ааптара Иван Осипов — Ойуур Уйбаан уонна үгүс ааҕааччы сүрүн тупсугут «Далбар Хотун» сурунаал сүрүн редакторун солбуйааччы, биллээх суруналыыс, 9 кинигэ ааптара Галина Нельбисова Дьокуускайтан тахсаннар, ааҕааччыларын кытта көрсүстүлэр. Манна даҕатан эттэххэ, Лири Яковлевна — биһиги биир киэн туттар выпускникпыт, народнай худуоһунньук Артур Васильев сиэн балта. Кини бэрт кыра сааһыттан Намна манньк үөрэх кыһата баарын билэр, чугастык ылынар эбит.

Айар куттаах дьоммут ылыыктаах тылларын-өстөрүн устудьуоннар уонна үлэһиттэр улаханньк сэргээн иһиттилэр. Гаврил Андросов историчеһи ымпыктаан-чымпыктаан билэр сөхтөрдө; ыччаты патриот буолаалларыгар, бэйэлэрин чабылхай олохторунан дьон өйүгэр-санаатыгар биллэр-көстөр суолу-иһи хаалларбыт биир дойдутаахтарынан киэн тутталларыгар уонна кинилэртэн холобур ыалалларыгар сүбэлээтэ; кирибит ыйытыыларга сийилии хоруйдары биэрде, бэйэтин хоһооннорун ааҕан иһитинэрдэ. Уйбаан Ойуур Намна үөрэммит сылларын ахтан ылла, учууталларыгар, оччотооһу үлэһиттэргэ махталын тоһооруон бэлиэтээтэ, эдэр дьону баар кыахтарын таһааран иһэллэригэр баҕа санаатын эттэ. Кини училищеҕа үөрэнэн ылбыт

ААБЫНЫ КӨБҮЛЭЭН

билиитэ-көрүүтэ, сатабыллара айар үлэтигэр олук буолбуттарын кэпсэтэ, уруһуйдуур оҕолорго айымньылар ис хоһооннорунан бэйэтэ онорбут иллюстрацияларын илдэ кэлэн көрдөрбүт олус тоҕоостоох буолла. Тоҕус кинигэлээх Галина Нельбисова 30-тан тахса сыл хаһыат-сурунаал эйгэтигэр үлэлээбитин, суруналыыс идэтин уратытын, үтүө уонна уустук өрүттэрин арыан сэнэргээтэ, бэйэтин кинигэлэрин билиһиннэрдэ уонна саҕа тахсыбыт кинигэлэрин библиотекаҕа бэлэһтээтэ.

Балдыттарбытыттан «Сэмсэ» диэн «Чолбон» саҕа сыһыарыылаах буолбутун, алтынньыттан саҕалаан Бэчээт дьиэтигэр ый ахсын литературнай салон үлэлиир буолбутун сэргии иһиттибит. Нэдиэлэ 7 күнүтүн, литературнай эйгэҕэ (литературная среда) чугаһата санаан, сэрдэни талбыттар. Бу салонна литератураны сэнээрэр киһи 500 солкуобайы төлөөтө да, киирэр, биир интэриэстээх дьонун кытта ирэ-хоро кэпсэтэр, алтыһар кыахтанар эбит. Биһиги санаабытыгар, бу олус үчүгэй сонун сүүрэн. Балдыттарбыт кэниилэриттэн колледж биир саамай ытыктанар уһуйааччыта Д.М. Романова тылы ылла. Кини бу көрсүһүүнү олус астыммытын бэлиэтээтэ, манньк тэ-

рээһиннэр суолталарыгар тохтоото, инникитин эссе да буола туруохтарын баҕарарын тиэртэ.

Көрсүһүү кэнниттэн үөһэ ааттаммыт бэчээт таһаарыларыгар суртуу квантанцияларынан лотерея оонньоно. Бириистэр бары да, талбыт курдук, боччумнаахтар, сүүйбүт киһини астынараллар, сүргэтин көтөбөллөр. Ордук ботуччу суумаалаах бириистэргэ Л.Д. Осипова, Д.М. Романова, М.Д. Трапезникова, Л.И. Корякина, А.Г. Ядреева, В.П. Михайлова, И.И. Николаева, Л.М. Спиридонова уо.д.а тигистилэр.

Лотерея кэнниттэн Л.Я. Яковлева бу тэрээһингэ үлэлэспит колледж музейын сэбиэдиссэйигэр П.Д. Байанаевага махтал сургуу уонна «Далбар Хотун» 2015 сыллааҕы толору комплекһын үөрүүлээх быһыыгамайгыга туттарда. Кини ыалдыттар көрсүһүүнэн олус астыммыттарын уонна аны саас эссе кэлэр баҕалаахтарын иһитиннэрдэ.

Онон «Сахабэчээт» уонна педколледж бииргэ үлэлииллэригэр олук ууруллубутун, онооха бастакы хардыы онгоһуллубутун үөрэ-көтө бэлиэтии хаалабыт.

Ирина БАРАМЫГИНА, Прасковья БАЙАНАЕВА, Намнааҕы педколледж

Туоһулуур - сыһспара

«ПУТИН ОБОЛОРО» ХАСТАРЫЙ?

2007 сыл тохсунньу кунуттан саҕалаан Ийэ (Дьэ кэргэн) хапытаала диэн дьэ кэргэни өйүүр государственной программа үлэтин саҕалаабыта. Бу программа чэрчитинэн иккис, үһүс уонна онгон кэлэр оҕолор төрөөтөхтөрүнэ (итэ ыллахтарына) дьэ кэргэн государственной программанын өйөбүллэнэр гына быһаарыллыбыта.

Хас сыл аайы хапытаал суумата үп-харчы хаамыытын хардыытынан улаатан иһэр, ол курдук 2007 с. - 250тыһ. солк., 2008 с. - 276тыһ. 250солк., 2009 с. - 312тыһ. 162солк. 50харч., 2010 с. - 343тыһ. 378солк. 80 харч., 2011 с. - 365тыһ. 698солк. 40харч., 2012 с. - 387тыһ. 640солк. 30харч., 2013 с. - 408тыһ. 960солк. 50харч., 2014 с. - 429тыһ. 408солк. 50харч., 2015 с. - 453тыһ. 26солк. Кэлэр 2016 сыл тохсунньуттан бу өйөбүл суумата 475 тыһ.солк. тийиэҕэ диэн РФ правительствотун председателин солбуйааччы О.Ю. Голодец иһитиннэрбит.

Бүгүнгү туругунаан Ийэ хапытаалын дьэуот усулуобуйатын туп-

сарыыга, оҕо үөрэтин төлүүргэ, ийэ киһи пенсиятын мунньулар чааһын ханатыыга туттуохха сөп. Ону тэҥэ дойдуну президент В.В. Путин доруубуйаларынан хааччактаах оҕолор эмтэнэллэригэр (реабилитацияланалларыгар) туһайыахха диэн этии киллэрбитэ.

Улуустаагы статистика отделин дааннайдар көрдөрөрүнэн, Нам улуунугар 2007 -2014 сс. 3 859 оҕо күн сириин көрбүт. Сылларынан ырытан билиһиннэрдэххэ манньк хартыына тахсар: 2007 - 448, 2008 — 439, 2009 — 443, 2010 — 440, 2011 — 442, 2012 — 532, 2013 — 537, 2014 — 578. Оттон инники 8 сылга — 1999-2006 сс. 2 821 оҕо төрөөбүт эбит.

Тэнгээн көрдөххө, Нам улуунугар кэники аҕыс сыл иһигэр 1 038 оҕо эбии төрөөбүт. Бу сыһспара программа туһалааһын бигэргэтэрэ чакчы. Инники өтбүлүгэр В.В. Путин бу өйөбүлү букатыннаахтык сэмэлийбэккэ ордук туһаайыылаах көрүгүнэниэ диэн эппиттээх. Ол олоххо кирири диэн эрэлбит улахан.

Н. АНДРЕЕВА

СУРУТУУ САБАЛАННА

реклама

«Забота-Арчы» хаһыакка - социальная эйгэ боппууостара, юристар, психологтар сүбэлэрэ, нүөмэр аайы Аан дойду, Россия, республика сонуннара, репортажтар, биллэриилэр, ТВ-программаттар, сканворд.

Дьокуускайга, киин уонна илин энэр улуустарга - 442 солк. Бүлүү энэр уонна промышленнай улуустарга - 633 солк. Хотугу улуустарга - 727 солк.

2016 сыл бастакы анарыгар

Барыны-бары билин-көрүн!

БИЛЛЭРИИЛЭР

«ТӨРҮТ УУ»
ТЭРИЛТЭ БИЛЛЭРЭР:
 19 лиитэрэлээх бутыллаах БРААС УУНУ биигиттэн мэлдьи атыылаһааха сөп. Атыыга бааллар помпалар, кулердар, ону таһынан скандинавскай хаамы торуоскалара.
 Кирдээх, саһарбыт уонна хайдылаах баллоннары төттөрү ылбаппыт.
Нам: Чернышевской ул. 6-та, «Олонхо» атыы киинэ.
Аптааны: Лена ул. 16-та.
 Аадырыска тиэрди телефоннара: **МГФ-873-73-11, МТС-300-11-70**

«Норд Финанс»
 Краткосрочные займы, основанные на доверии до 20000 рублей от 0,8% в день! Нужен только паспорт! Заявки принимаются по телефону 89142723633 и по адресу: с. Намцы, ул. Ленина, 12/2, ТЦ «Электра-продукты», 2-й этаж.
ОГРН 115144700738
ИНН 1435291452
МФО 651503698006495

01 сэрэтэр

БАҔААРТАН СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУОБУН!

Быйылгы 2015 сылга 2 өлүүлээх уонна 1 эмсэбэлээһиннээх 19 баһаар бэлиэтэннэ. Былырыынгы көрдөрүүнэн бу бириэмэҕэ 23 баһаар тура сылдыбыт эбит. Өлүүтэ уонна эмсэбэлээһинэ суоҕа.
 Кэлэр өттүгэр уотунан барар тэриллэр, итигэр оһохтору, гааһы сэрэхтээхтик туттаргыт наада. Кыра оҕолору көрүүтэ суох дьыаҕа хаалларыман, араас ыар түгэннэр тахсыылара хас биридди киһиттэн быһаччы тутулуктааһын умнумаң!

Намнааһы баһаары утары охсуһар сулууспа этэрээтэ

СУРУТУУ САБАЛАННА

реклама

«Сахабэчээт» комплект - «Забота-Арчы» хаһыат, «Чолбон» уонна «Далбар Хотун» сурунааллар.

Дьокуускайга, киин уонна илин энэр улуустарга - 1371 солк.

Бүлүү энэр уонна промышленнай улуустарга - 1769 солк.

Хотугу улуустарга - 1966 солк.

2016 сыл бастакы анарыгар

Үһү биридэ ботуччу, суруйтар эн олоччу!

КЭРИЭСТЭБИЛ

Сэтгэний 9 күнүгэр тапталлаах аҕабыт, бырааппыт Николаев Афанасий Дмитриевич 46 сааһыгар соһуччу бу олохтон туораабыта 40 хонугун туолар.
 Биһиги Ошпуонһабыт 1969 с. от ыйын 27 күнүгэр Нам улууһун Үөдэй нэһилиэгэр Николаевтар дьиэ кэргэннэ бэһис оҕонун күн сиригэр көрбүтэ. 1976 с. Үөдэй орто оскуолатыгар үөрэнэ кирибитэ. Ахсыс кылаас кэннигиттэн 1984 с. Төнүлүтэҕэ СПТУ-4 үөрэнэ кирибитэ. Онтон кэлэн «Нам» совхозка үлэлиэ сылдьан 1987 с. Армия кэккэтигэр ыңгырыллан «Отличник Советской Армии» бэлиэһин наҕараадаланан, мл. сержант званиелаах кэлбитэ. 1992 с. Графтааһы СПТУ-2 суоппар идэтигэр үөрэнэн, төрөөбүт совхозугар суоппардаабыта. Онтон 1996 сылтан улуус балыһаһыгар үлэһэ кирибитэ. 2001 с. ыал буолан Арбын нэһилиэгэр көһөн барбыта.

лэри, чугас дьонугут, оҕолоргут тапталларыгар угуттанан олохторугутгар, үлэлииргитигэр баҕарабыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, биһигэ төрөөбүттэрэ

Дьылға хаан ыйааҕа олус да кытаанах буолар эбит... Сэтгэний 9 күнүгэр саамай күндү дьоммут бу олохтон күрэммиттэрэ 40 хонугун туолар. Баара-суоҕа биһир нэдиэлэ иһигэр олохтор олох-тут төрдүттэн түөрэ эргийэрэ саныаха, ылынааха олус да ыарахан...

Таптыыр кэргэммин, аҕабытын, көмүс чыычаахпын, бырааппытын бу орто дойдуттан биһир күн иккиэнэрин сүгэрдибит...

Биһиги аҕабыт Рожин Семен Егорович 1965 сыллаахха ыам ыйын 29 күнүгэр Уус-Алдан улууһун Найахыс селиэнһэтигэр элбэх оҕолоох дьыа кэргэннэ бэһис оҕонун күн сиригэр көрбүтэ. Оччотооҕу кэм сиэринэн бэйэтин биһир саастаахтарын кытары оонньоон-көрүлээн, детсадка иитиллэн, оскуолаҕа үөрэнэн оҕо саас кэмнэрин атаарбыта. 1986 сыллаахха Нам улууһун Хатырыгар эдьийигэр Рожина Е.Е. кэлбитэ. Ол кэмтэн ыла Хатырык сиригэр иккис дойдуга онгостон, олохтон дьолун, доҕорун көрсөн, ыал буолан, икки уол оҕону төрөтөн, дьыа-уот туттан сиргэ кэлбит аналын толорон дьоллоохтук олохтон испитэ...

Биһиги аҕабыт дьонго-сэргэҕэ үтүө, элэккэй сыһыаннаах, кэпсээннээх-ипсээннээх, ыраас санаалаах киһи буолан Хатырык дьонугар-сэргэтигэр кэлиэбиттэн тута сөбүлэспитэ. Эдэр сааһыгар оһолго түбэһэн, инбэлиит да буоллар, күүстээх санаатынан олохтон тэйэн хаалбакка, айылҕа биэрбит дьобуруун сайыннаран мас уһун быһытынан нэһилиэккэ биллибитэ. Аккаастыыр диэни билбэт киһи, үгүс ыалга көмөлөстө, уһанан, дьон махтаһын ылбыта.

Аҕабыт бары өттүнэн дэгиттэр талааннаах киһи этэ. Ыллыһырын олус сөбүлүүрэ. Хатырыктар аатырбыт «Уолан» эр дьон вокальнай ансамблын бастын чилиэнэ этэ. Ансамблын кытта Италияҕа, Москваҕа тийиэн фестивалларга кайыһы үөрүүтүн

билэн астынан, дуоһуйан кэлбитэ, өргө дьылы ону олус истинник ахтара. Мындыр дуобатчыт быһытынан эмиэ үгүс күрэхтэргэ нэһилиэгин чизһин өрүү көмүскүүрэ. Аҕабыт дьыа кэргэн баһылыгын быһытынан кэргэнигэр — миэхэ, оҕолоругар, ураты истин-иһирэх сыһыаннааҕа, биһиги туспутугар олус бэринилээҕэ, нарыннык таптыыра.

Кыра уолбут, бырааппыт, күүтүүлээх киһибит Арчын 1998 сыллаахха ыам ыйын 31 күнүгэр күн сиригэр көрбүтэ. Чыычаахпыт кыра эрдэбиттэн олус сэргэх, кэпсээннээх-ипсээннээх, мэник-тэник соһус, оҕолору кытта тэнгэ үөрэн-көтөн, сүүрэн элэстэнэн, баран-кэлэн быйыл оскуолатын бүтэрэн иннигэр үгүс былааннааҕа... Оҕобут сайаас, чөпчөки санаалаах киһи буолан, кини тула өрүү үгүс оҕо мустара, элбэх доҕоттордооҕо, кыралыһын-улаханнын барыларын кытта биһир тылы булара. Аҕатын булан кимизэхэ баҕарар көмө буоларга өрүү бэлэмэ, ылгума. Кэнники сылларга спордунаан кэрэхсээн дьарыктаммыта, кыайыы үөрүүтүн билбитэ, кылааһынан строевой хаамыга улуус бастыһынын иһигэр кирибитэ. Оҕобут барахсан үөрэн-көтөн, күлүм аллайан дьыаҕа бу кириэн кэлиэ, сонунун ыһа-тоҕо кэпсээн-ипсээн дьыэтин иһин толору дьин хайдах эрэ кэтэхэр курдуктук...

Оҕобут барахсан ситэ олохтоо кылгас олохтон доҕотторо ситэри олохтоохтара, дьоллоох дьон буолуохтара дьин эрэнэбит. Күндү таптыыр дьоммут биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар үтүө өйдөбүл буолан сылдыһахтара, сүрэхпитигэр өрүү тыһынаах буолуохтара.

Бу олус ыарахан кэмнэригэр бар дьоммут өйөбүлэ, көмөтө суох сатаан тулуйбаппыт биллэр буоллаҕа... Нэһилиэкпит дыоно-сэргэтэ, биһиргэ үөрэммит доҕотторбут, оскуолабыт, детсадпыт коллектива, бары тэрилтэлэр, биһиргэ үлэтир дьоммут, аймахтарбыт, ыалларбыт, чугас истин доҕотторбут бу ыар аһыбытын тэнгэ үлэһинилэр, бары өттүнэн көмөнү онордулар, өйөөтүлэр, сүбэ-ама буолулар. Эһиэхэ, күндү, убаастыыр бар дьоммутугар, Махталбыт мунгура суох. Бары этэнгэ доруобай, дьоллоох олохтонун.

Таптыыр кэргэнэ, ийэтэ Надежда, уола, убайа Гоша, кийитэ, саҕаһа Вероника

Бар дьон көңүл хаһыата - «ТУЙМААДА»
 «ТУЙМААДА» общественной-политической хаһыакка 2016 сыл бастакы анаарыгар сурутуу ыгытыллар.
 «ТУЙМААДА» хаһыакка тыа сиригэр кыһарҕаннаах олохун, политика, экономика, быһбардар тустарынан кырдыктыах суруйуулар, ону сэргэ «Олох көстүүлэрэ», «Дьылға хаан», «Эйгэ», «Баай байанай», «Иччи», «Таптал таабырына», «Араас» о.д.а. бэрт сэргэх балаһалар бэчээттэнэллэр. Бэчээттэнэр суруйуулар ардыгар аралдьытыахтара, сороҕор соһутоохтара.
 Сурутуу сыһаната 6 ыйга манньк: Киин улуустарга - 1144 солк. 32 харчы, Бүлүү бөлөх улуустарыгар - 1363 солк. 50 харчы, хотугу улуустарга - 1472 солк. 34 харчы.
БОЛҔОЙУН! Сурутуу хас биридтиэ 50-нуу тыһ. солкуобайдах үс сүүрүн бириистээх! Атын да сыаналаах бириистэр эмиэ оонһонуохтара: улахан ЖК-телевизор, холодильник, аныгы суотабай телефон о.д.а. Алта ыйга толору суруттарбыттар эрэ бириистээх сурутууга кытталлар.
 Көхтөөхтүк сурутун, бириистэ сүүйүн! «Туймааданы» сурутуон - кырдыгы билиэн, олоххор ситиһилиээх буолуон.
«ТУЙМААДА» редакцията

Утеряны вод удостоверение и тех. талон на автомашину на имя Татаринова Михаила Михайловича. Прошу вернуть за вознаграждение.
Тел. 25-9-80, 89241698075

Продаю лед.
Тел. 89244640387

Считать недействительным утеряное пенсионное удостоверение на имя Титова Сидора Николаевича

Продаем участок Көччү 2 — 300 т.р., реальному покупателю — хороший торг.
Тел. 89248605079, 89143012135

Продаю холодильник-виртину, чайник для кофе, промышленную фритюрницу (+стол). Фото по ватсап.
Тел. 89142263039

Продам тентовый УАЗ 97 г.в. ДВС 76 л.с., масло не ест, не дымит, мосты и КПП с раздаткой не шумят, не гудят, не пинаются. Салон обшит. 140 тыс. руб. Торг. Обмен на авто (можно с проблемами) или ваши варианты.
WhatsApp 89644242362

Продаю частный дом (собственность, 15 соток, водопровод, септик).
Тел. 89243661967

Продается зем. участок 12 соток в с. Намцы в р-не Ипподром (имеется свет, газ рядом).
Тел. 89841089983

Грузовые перевозки по селу, по городу.
Тел. 89243661967, 89841160270, 89644258617

<p>Оҕо сааспыттан доҕорбут, дьүөгэбит, Саха АССР үгүлээх быраана, Нам улууһун Ытык киһитэ Эверстова Люция Васильевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, истин доҕорбут, СР доруобуйатын харыстабылын туйгуна, Нам улууһун Ытык киһитэ</p> <p>МЯРКЯНОВ Тельман Александрович соһуччу олохтон барбытынан дьыа кэргэнигэр, аймак-билэ дьонугар диринг кутурбаммытын тиэрдэбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Хатын-Арыттан Томскайдар дьыа кэргэттэрэ уонна Намтан М.П. Дьяконова</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование семье Оконешниковых Наталье Михайловне, Василию Гаврильевичу, детям - Татьяне, Александру, Андрею, всем родным и близким по поводу кончины после тяжелой болезни горячо любимой матери, бабушки, прабабушки</p> <p>ТАТЬЯНЫ МИХАЙЛОВНЫ. Скорбим вместе с вами. Коллектив бывшего МДЗ</p>
<p>Убаастыыр биһиргэ үөрэммит, үөскээбит доҕотторубуттар Варвара Афанасьевна, Михаил Петрович Зырянновтарга таптыыр уоллара</p> <p>Зыряннов Денис соһуччу ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн диринг кутурбаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Көбөкөн орто оскуолатын 1979 с. ыпыһа</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование своим коллегам Оконешниковой Наталье Михайловне и Оконешникову Василию Гаврильевичу по поводу кончины от продолжительной болезни матери, ветерана труда и тыла</p> <p>КУЛЕШ Татьяны Михайловны. От коллектива центрального молочного завода СХПК «Эрэл»</p>

Кылаабынай редактор В.Г. Касьянов
ОТДЕЛЛАР:
 редакторы солбуһааччы — 41496, хаһыаты тангыс — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүтэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216**.

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьыэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биһир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээтиир сыһар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. 4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лиис **Көңүл сыһанан атыыланар Индекс — Р0005.** Тираһа — 1504 Бэчээккэ илии баттаньытын графига — 12:00 с. 06.11.2015 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 с. 06.11.2015 с.